

Sygn. akt VU 1031/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku C. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 6 sierpnia 2015r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje C. M. (1) prawo do emerytury poczynając od dnia 17 lipca 2015 roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz C. M. (2) kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V U 1031/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy C. M. (1) prawa do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 11 września 2015 roku, C. M. (1) reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o jej zmianę i przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Pełnomocnik skarżącego wskazał, że wnioskodawca pracował w takich warunkach od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku w (...) w O. oraz od dnia 2 września 1975 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K..

ZUS wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy podniósł, że stanowiska, które zajmował skarżący nie są wymienione w wykazie A i B załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

C. M. (1), urodzony w dniu (...), złożył w dniu 17 lipca 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wnioski o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 26 lat, 11 miesięcy i 23 dni, w tym 26 lat, 2 miesiące i 17 dni okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 12 lat, 6 miesięcy i 28 dni. Jest to okres zatrudnienia od dnia 1 lutego 1984 roku do dnia 30 kwietnia 1987 roku w SP ZOZ Szpitalu (...) w O. na stanowisku spawacza oraz od dnia 1 grudnia 1988 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w (...) (...) O. na stanowisku monter - instalatora rur.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w O.. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy pracodawca wskazał, że był on zatrudniony na stanowisku hydraulika. Przedmiotem działalności (...) w O. było wykonywanie robót budowlanych, między innymi wznoszenie zakładów pracy i bloków mieszkalnych oraz wykonywanie instalacji kanalizacyjno - sanitarnych. Wnioskodawca pracował w brygadzie, która wykonywała instalację sanitarną zewnętrzną dla zakładu pracy O. w O.. Jego bezpośrednimi przełożonymi byli M. O. i J. G.. Skarżący wykonywał swe obowiązki nieprzerwanie i w pełnym wymiarze czasu pracy na zewnątrz w głębokich wykopach, gdzie układał rury i obsadzał studzienki wodno - kanalizacyjne. Nie wykonywał innych prac, w tym nie świadczył żadnych obowiązków wewnątrz budynków.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 21 sierpnia 1975 roku, k. 7-8, zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 2:36 do 7:59, zeznania J. G., nagranie od minuty 19:26 do minuty 24:05, zeznania J. L., nagranie od minuty 24:33 do minuty 27:46, zeznania M. O., nagranie od minuty 31:26 do minuty 34:12, protokół z rozprawy z dnia 21 czerwca 2016 roku, k. 32-33v akt sprawy)

(...) w O. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresie od dnia 2 września 1975 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K.. W dokumentacji pracowniczej wskazano, że skarżący wykonywał obowiązki na stanowisku monter instalacji sanitarnych oraz monter instalacji sanitarnych - spawacza. Skarżący ukończył podstawowy kurs spawania gazowego w dniu 29 maja 1978 roku i do dnia 30 czerwca 1980 roku pracował jako spawacz przy spawaniu rur.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 24 sierpnia 1983 roku, k. 13-14 akt o kapitał początkowy, książeczka spawacza, k. 26-28, umowa o pracę z dnia 2 września 1975 roku, k. 29, angaże, k. 30 - 31akt sprawy)

Początkowo skarżący był zatrudniony jako monter instalacji sanitarnych, a następnie trafił do brygady zajmującej się spawaniem instalacji centralnego ogrzewania i kotłowni. Tamże świadczył najpierw obowiązki pomocnika spawacza, które polegały na obracaniu, pasowaniu i przygotowywaniu rur do spawania. Z dniem uzyskania uprawnień skarżący rozpoczął wykonywanie pracy na stanowisku spawacza. Od dnia 29 maja 1978 roku do dnia 30 czerwca 1980 wnioskodawca spawał rury i instalacje.

(dowód: zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 7:59 do minuty 10:09, zeznania J. L., nagranie od minuty 27:46 do minuty 30:03, zeznania G. P., nagranie od minuty 34:20 do minuty 36:15, protokół z rozprawy z dnia 21 czerwca 2016 roku, k. 32v - 33v akt sprawy)

Przedsiębiorstwo (...) w K. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczności niesporne)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43. ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu 27 maja 2014 roku, ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Strona skarżąca twierdziła zaś, że odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach także w okresach od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku w (...) w O. oraz od dnia 2 września 1975 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K..

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku w (...) w O., Sąd oparł się na zeznaniach świadków J. G., J. L. i M. O. oraz na zeznaniach samego wnioskodawcy. M. O. był brygadzystą brygady, w skład której wchodził odwołujący. J. G. – majster instalacji sanitarnych – był bezpośrednim przełożonym brygadzystów. Z kolei J. L. pracował na tym samym stanowisku, co wnioskodawca. Powyższe skłoniło Sąd do uznania, że wyżej wymienieni świadkowie posiadają pełną i szczegółową wiedzę na temat obowiązków wykonywanych przez skarżącego. Nadto Sąd uwzględnił zeznania samego ubezpieczonego, ponieważ było one spójne i wiarygodne, biorąc pod uwagę całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Z dowodów powyższych wynika, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku, będąc zatrudnionym w (...) w O. na stanowisku hydraulika, faktycznie wykonywał prace w budownictwie polegające na wykonywaniu robót wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach. Skarżący był członkiem brygady wykonującej instalację sanitarną zewnętrzną dla zakładu pracy O. w O.. Wykonywał nieprzerwanie i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w głębokich wykopach polegające na układaniu rur i obsadzaniu studzienek wodno – kanalizacyjnych. Wszyscy świadkowie zgodnie zeznali, że skarżący pracował cały czas na zewnątrz w głębokich wykopach i nie wykonywał innych prac. Organ rentowy zaś nie przedstawił w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodność złożonych zeznań.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości Sądu, że wnioskodawca wykonywał od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A, Dziale V poz. 1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, to jest roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach w budownictwie i w przemyśle materiałów budowlanych.

Odnosząc się do drugiego spornego między stronami postępowania okresu zatrudnienia skarżącego, to jest od dnia 2 września 1975 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K., Sąd Okręgowy oparł się dowodach z dokumentacji pracowniczej skarżącego, zeznaniach świadków J. L. i G. P. oraz zeznaniach samego wnioskodawcy. Zeznania te nie budzą wątpliwości Sądu, gdyż są one zbieżne i logiczne. J. L. był spawaczem w wyżej wymienionym Przedsiębiorstwie, a wnioskodawca do dnia 28 maja 1978 roku jego pomocnikiem.

W oparciu o wskazane wyżej dowody Sąd przyjął, że w okresie od dnia 2 września 1975 roku do dnia 28 maja 1978 roku skarżący świadczył obowiązki pomocnika spawacza. Wnioskodawca wykonywał wówczas jedynie prace pomocnicze polegające na obracaniu, pasowaniu i przygotowywaniu rur do spawania. Powyższe potwierdzają nie tylko zeznania świadków powołanych w niniejszej sprawie, ale i zeznania samego ubezpieczonego. Ten okres nie może być zatem uznany za wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie wykonywał bowiem prac spawalniczych w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednakże Sąd jednocześnie ustalił, że w dniu 29 maja 1978 roku skarżący ukończył kurs spawania gazowego i zdobył uprawnienia pozwalające na wykonywanie pracy w charakterze spawacza. Od tego też czasu samodzielnie spawał rury i instalacje, co wynika nie tylko ze spójnych i kompatybilnych zeznań świadków, ale

i książki spawacza wnioskodawcy. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy i nie wykonywał innych obowiązków.

Wprawdzie dowody na okoliczność wykonywania określonego rodzaju pracy muszą być dowodami spójnymi i precyzyjnymi i z zasady brak jest podstaw do uwzględnienia dowodów z osobowych źródeł dowodowych, jeśli są one sprzeczne z dowodami w postaci dokumentów w aktach osobowych, jednakże taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Mając na uwadze całokształt zgromadzonej w sprawie dokumentacji pracowniczej i wnioski płynące z wiarygodnych zeznań świadków, Sąd uznał, że pracodawca błędnie określił stanowisko pracy skarżącego jako monter instalacji sanitarnych – spawacz. Faktycznie bowiem zakres obowiązków wnioskodawcy ograniczał się do wykonywania prac spawalniczych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, iż o charakterze pracy nie decyduje nazwa stanowiska określona w umowie o pracę, kolejnych angażach, czy zaświadczeniu o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, lecz charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 roku, sygn. II UKN 263/00, LEX nr 387308).

Powyższe nakazuje uznać, że w okresie od dnia 29 maja 1978 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w Wykazie A Dziale XIV, poz. 12 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, to jest prace przy spawaniu eklektycznym i gazowym.

Konkludując, zaliczenie wnioskodawcy okresów pracy od dnia 1 października 1971 roku do dnia 8 sierpnia 1972 roku oraz od dnia 29 maja 1978 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku nakazuje uznać, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych łącznie ze stażem już uwzględnionym przez organ rentowy (12 lat, 6 miesięcy i 28 dni) wynosi więcej niż 15 lat. W konsekwencji stwierdzić należało, że skarżący spełnia wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Emerytura została przyznana wnioskodawcy od dnia 17 lipca 2015 roku, tj. od złożenia przez niego wniosku o emeryturę.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty zasądzone od organu rentowego na rzecz skarżącego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w kwocie 120,00 złotych określone w § 2 ust. 1 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490). Ustalając wysokość kosztów postępowania Sąd wziął pod uwagę nakład pracy pełnomocnika i znaczącą zmianę przepisów w tym zakresie, która nastąpiła z dniem 1 sierpnia 2016 roku.